

UDŽBENICI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
MANUALIA UNIVERSITATIS STUDIORUM ZAGRABIENSIS

© NAKLADA SLAP

Izdavač

“NAKLADA SLAP”

Dr. Franje Tuđmana 33, 10450 Jastrebarsko

www.nakladaslap.com

Direktor

Biserka Matešić

Glavni urednici

Biserka Matešić

dr. sc. Krunoslav Matešić

Lektor

Petra Trumbetić Prša

Recenzenti

prof. dr. sc. Robert Čelić, dr. dent. med., Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Ketij Mehulić, dr. dent. med., Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Ivica Stančić, dr. dent. med., Stomatološki fakultet Univerziteta u Beogradu

Asja Čelebić
i suradnici

MINIIMPLANTATI
U KLINIČKOJ PRAKSI:
INDIKACIJE, KONTRAINDIKACIJE
I KOMPLIKACIJE

© NAKLADA SLAP

NAKLADA SLAP

Copyright © 2022. Naklada Slap

Sva prava pridržana.

Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ni prenositi ni u kakvom obliku niti ikakvim sredstvima, elektroničkim ili mehaničkim, fotokopiranjem, snimanjem ili umnažanjem u bilo kojem informatičkom sustavu za pohranjivanje i korištenje bez prethodne suglasnosti vlasnika prava.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001131084.

ISBN 978-953-191-962-3

Grafičko oblikovanje "NAKLADA SLAP", travanj, 2022.

Tisak Grafički zavod Hrvatske

Autori

Autorica i urednica

prof. dr. sc. **Asja Čelebić**, Zavod za mobilnu protetiku, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Suautori

prof. dr. sc. **Dino Buković**, Zavod za mobilnu protetiku, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

prof. dr. sc. **Irina Filipović Zore**, Zavod za oralnu kirurgiju, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Klinički bolnički centar Zagreb

mr. sc. **Snježana Gagović**, Privatna stomatološka ordinacija, Zagreb

dr. sc. **Ines Kovačić**, Zavod za mobilnu protetiku, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

prof. dr. sc. **Sanja Peršić Kiršić**, Zavod za mobilnu protetiku, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

prof. dr. sc. **Nikola Petričević**, Zavod za mobilnu protetiku, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

prof. dr. sc. **Miodrag Šćepanović**, Klinika za stomatološku protetiku, Stomatološki fakultet Univerziteta u Beogradu

prof. dr. sc. **Stjepan Špalj**, Katedra za ortodontiju Fakulteta dentalne medicine Sveučilišta u Rijeci i Klinički bolnički centar Rijeka te Katedra za dentalnu medicinu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

© NAKLADA SLAP

Sadržaj

Predgovor i zahvala	ix
1. Uvod i razvoj mobilne stomatološke protetike Asja Čelebić	1
2. Razvoj dentalne implantologije i osnove oseointegracije Irina Filipović Zore i Asja Čelebić	7
3. Histološka građa koštanog tkiva Asja Čelebić	15
4. Klasifikacija koštanog tkiva gornje i donje čeljusti s obzirom na gustoću Asja Čelebić i Dino Buković	21
5. Promjene tvrdih tkiva nakon gubitka zuba, resorpcija rezidualnih grebena, klasifikacija i morfološki izgled raznih oblika resorpcije bezubih grebena Ines Kovačić i Asja Čelebić	29
6. Sluznica bezubog grebena i usne šupljine Asja Čelebić	41
7. Promjene mekih tkiva nakon gubitka zuba Ines Kovačić	47
8. Anatomske strukture gornje i donje čeljusti važne u dentalnoj implantologiji Nikola Petričević	53
9. Vrste i podjela dentalnih implantata Asja Čelebić	61
10. Kratka povijest, vrste i karakteristike miniimplantata Sanja Peršić Kiršić i Ines Kovačić	69
11. Oseointegracija miniimplantata, primarna i sekundarna stabilnost Miodrag Šćepanović	77
12. Indikacije i kontraindikacije za uporabu miniimplantata Asja Čelebić	87
13. Načini ugradnje miniimplantata Asja Čelebić i Ines Kovačić	97
14. Miniimplantati za retenciju mobilne pokrovne proteze kod potpune bezubosti Asja Čelebić	117

15. Miniimplantati za retenciju i stabilizaciju mobilne proteze kod djelomične bezubosti Kennedy klase I i II	135
Sanja Peršić Kiršić	
16. Miniimplantati za retenciju i stabilizaciju mobilne djelomične ili potpune proteze u kombinaciji s drugim retencijskim elementima	149
Sanja Peršić Kiršić	
17. Kratki miniimplantati za retenciju donje pokrovne proteze kod potpune bezubosti	161
Ines Kovačić	
18. Miniimplantati za retenciju fiksog protetskog rada	177
Asja Čelebić, Sanja Peršić Kiršić, Irina Filipović Zore i Snježana Gagović	
19. Miniimplantati od Roxolid® legure s OPTILOC® retencijskim sustavom	195
Nikola Petričević	
20. Ortodontski miniimplantati	203
Stjepan Špalj	
21. Održavanje higijene miniimplantata i kontrolni pregledi	223
Ines Kovačić	
22. Komplikacije i pogreške koje mogu nastati u kliničkom radu s miniimplantatima	235
Asja Čelebić	
Kazalo pojmova	249
Popis slika	254

Predgovor i zahvala

Dragi čitatelji,

Ova knjiga namijenjena je studentima stomatologije, specijalizantima i svim stomatolozima u kliničkom radu.

Miniimplantati, odnosno uski jednodijelni implantati širine $\leq 2,5$ mm pojavili su se na tržištu tek početkom novog milenija i doprinos su američkih znanstvenika. Oko njih je bilo dosta kontroverzija. Kako američki stomatolozi u početku nisu vjerovali u implantologiju i oseointegraciju, tako su kanadski, švedski i švicarski znanstvenici proveli prva klinička istraživanja o implantatima standardnih promjera, oseointegraciji, uspješnosti implantata itd. Uski jednodijelni implantati strojno obrađene glatke površine upotrebljavani su tada samo kao privremeni implantati tijekom oseointegracije širih, dvodijelnih implantata. Služili su za retenciju privremenog protetskog rada te su kasnije vađeni iz usta.

Zato su prve kontroverzije bile vezane uz pitanje oseointegracije miniimplantata. Miniimplantati za trajnu uporabu imaju prepariranu površinu na potpuno isti način kao i širi implantati i potpuno oseointegriraju, što je histološki znanstveno dokazano. Izrađuju se od titanijskih legura, koje su čvršće od čistog titanija, slično kao i svi implantati koji spadaju u kategoriju uskih implantata. Miniimplantati su najuži među njima. Upravo zbog toga su jako osjetljivi tako da je, iako se na prvi pogled čine jednostavnima za rukovanje, u stvarnosti često suprotno.

Druga kontroverzija vezana je uz uspješnost miniimplantata u kliničkoj praksi. Klinička randomizirana istraživanja s miniimplantatima uglavnom su kratkoročna ili srednjoročna. Kada sam jednom prilikom zajedno s kolegicom predstavljala rad o kratkim miniimplantatima na znanstvenom skupu, jedan je kolega pitao: "Kako to da s kratkim miniimplantatima imate toliki uspjeh, a meni su ispali miniimplantati standardne dužine?" Upravo to me navelo da u ovoj knjizi obuhvatim sve dosadašnje znanstvene spoznaje i osobna klinička iskustva, kako moja, tako i suautora knjige.

Svrha je kolegama preporučiti načine rada s miniimplantatima, izbor miniimplantata, dužinu preparacije ovisno o gustoći kosti, uputiti na mjere opreza, relativne i apsolutne kontraindikacije, važnost mekih tkiva i pričvrstne mukoze kod planiranja pokrovne mobilne proteze na miniimplantatima te uputiti na sve moguće komplikacije kako bi se pravovremeno izbjegle u kliničkom radu.

U knjizi su također sadržani i mnogi pojmovi i klasifikacije koje su općenito važne u implantologiji. Također su opisani i miniimplantati koji se koriste u ortodonciji te načini rada s njima.

I jedino što čitateljima po završetku knjige mogu preporučiti je: 3, 2, 1, kreni...

Zahvala

Prvo želim zahvaliti svim strpljivim pacijentima bez kojih ne bi bilo ove knjige. Također zahvaljujem svojim kolegama i suautorima na njihovu doprinosu. Zahvaljujem svima iz Naklade Slap na golemoj pomoći pri uređivanju materijala i fotografija, a posebno direktorici gospođi Biserki Matešić.

I na kraju, najveću zahvalu dugujem Hrvatskoj zakladi za znanost (HRZZ) za financiranje projekta pod brojem 1218: "Miniimplantati" u razdoblju od 2015. do 2019. godine. HRZZ je dala sredstva za većinu miniimplantata ugrađenih pacijentima u različitim kliničkim situacijama djelomične ili potpune bezubosti.

Urednica Asja Čelebić

© NAKLADA SLAP